

Synkkiä tietoja yhdeksäsluokkalaisista: koulu ei kiinnosta, osaaminen laskenut edelleen

(Kirsi Matson-Mäkelä, STT 15.2. 13:00)

Oppilaiden suhtautuminen kouluun on muuttunut entistä kielteisemmäksi. Samaan aikaan usko sattumaan koulumenestystä selittävänä tekijänä on vahvistunut, selviää tutkimuksesta.

Yhdeksäsluokkalaisten suhtautuminen kouluun on muuttunut huomattavan paljon aiempaa kielteisemmäksi.

Tuoreen tutkimuksen mukaan moni oppilas ei koe koulunkäyntiä ja koulussa opittavia asioita yhtä tärkeiksi kuin samojen koulujen oppilaat aikaisempina vuosina.

Yhä useampi peruskoulunsa päättävä myös uskoo, että sattuma selittää koulumenestystä.

Tiedot käyvät ilmi Tampereen ja Helsingin yliopistojen valtakunnallisen arviointitutkimuksen [ensimmäisistä tuloksista](#).

Tutkijat ovat selvittäneet, miten yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden osoittama osaaminen ja koulunkäyntiin liittyvät uskomukset ovat muuttuneet vuodesta 2001 alkaen.

Huonoja uutisia erityisesti poikien asenteista

Tutkimus antaa huonoja uutisia peruskoulunsa päättävien nuorten osaamisesta ja suhtautumisesta kouluun.

Yhdeksäsluokkalaisten osaaminen on laskenut edelleen, ja oppilaiden väliset erot ovat kasvaneet. Tulokset ovat tältä osin esimerkiksi Pisa-tulosten mukaisia.

Koulunkäyntiin liittyvät uskomukset ja asenteet ovat muuttuneet huomattavan paljon kielteisemmiksi vuonna 2017 tehtyyn vastaavaan arviointiin verrattuna.

Erityisen paljon on voimistunut usko sattuman merkitykseen koulumenestystä selittävänä tekijänä. Näin ajattelevat aiempaa useammin erityisesti pojat.

Professori **Mari-Pauliina Vainikainen** Tampereen yliopistosta näkee ilmiön taustalla laajemman yhteiskunnallisen ilmiön.

– Esimerkiksi korona-pandemia, Ukrainan sodan käynnistyminen ja muutenkin maailman tapahtumat viime aikoina, ne ovat kyllä omiaan ruokkimaan kokemusta siitä, että kaikkiin asioihin ei voikaan itse vaikuttaa, hän sanoo.

Asennemuutos vaikuttaa oppimistuloksiin

Tutkimuksen mukaan oppilaiden kokemus siitä, että koulu on hyvä paikka oppimiselle ja siellä opitaan tärkeitä asioita, on heikentynyt.

Vainikainen sanoo asennemuutosten selittävän osaltaan myös sitä, miksi osaaminen on laskenut niin paljon.

Tutkimuksessa havaitut muutokset ovat olleet pääosin hyvin samansuuntaisia kaikissa osallistuneissa kouluissa sukupuolesta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Oppilaiden väliset erot ovat kasvaneet sekä osaamisessa että uskomuksissa.

Arviointi toteutettiin keväällä 2024 samoissa tai samoilla asuinalueilla sijaitsevista 82 koulusta, jotka ovat osallistuneet arviointiin myös vuosina 2001, 2012 ja 2017.